

238

U S T A W A

z dnia 27 kwietnia 1949 r.

o zmianie przepisów postępowania karnego.

Art. 1. W kodeksie postępowania karnego wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 17 wyrazy: „art. 255, jeżeli zniesławienie popełniono treścią druku“ zastępuje się wyrazami: „art. 255, 256, jeżeli zniewagę popełniono treścią druku“,

2) art. 18, 19 i 20 otrzymują brzmienie:

„Art. 18. Sąd grodzki wykonywa zleczone mu czynności w sprawach, należących do właściwości innych sądów.

Art. 19. Sąd okręgowy:

- a) rozpoznaje w pierwszej instancji wszystkie sprawy, nie należące do właściwości innych sądów,
- b) rozpoznaje środki odwoławcze od orzeczeń sądów grodzkich,
- c) orzeka w innych wypadkach, wskazanych w ustawie.

Art. 20. § 1. Sąd okręgowy orzeka w składzie jednego sędziego i dwóch ławników, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej.

§ 2. Sąd okręgowy rozpoznaje w składzie trzech sędziów środki odwoławcze od orzeczeń sądów grodzkich.

§ 3. Prezes sądu okręgowego może zarządzić rozpoznanie sprawy, należącej do właściwości sądu okręgowego jako pierwszej instancji, w składzie trzech sędziów, jeżeli uzna to za wskazane ze względu na szczególną zawiłość sprawy.“,

3) art. 21 i 22 uchyla się,

4) art. 23 i 24 otrzymują brzmienie:

„Art. 23. § 1. W sądach okręgowych, w których ustanowiono osobne wydziały dla nieletnich (sądy dla nieletnich), sprawy nieletnich z wyjątkiem spraw, wskazanych w art. 632 § 2, rozpoznaje się w tych wydziałach bez względu na ogólne przepisy o właściwości rzeczowej.

§ 2. Sąd okręgowy rozpoznaje sprawy nieletnich w składzie jednego sędziego i dwóch ławników.

§ 3. Prezes sądu okręgowego może zarządzić rozpoznanie tych spraw w składzie jednego sędziego. Przepisu art. 20 § 3 nie stosuje się.

Art. 24. § 1. Sąd apelacyjny rozpoznaje w pierwszej instancji sprawy:

- 1) o przestępstwa umyślne, określone w rozdziałach XVII — XIX i XXXIII oraz w art. 125 i 165 — 167 kodeksu karnego,
- 2) o przestępstwa, określone w rozdziale II oraz w art. 39 i 41 dekretu z dnia 13 czerwca 1946 r. o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy Państwa,
- 3) o zbrodnie, określone w dekreście z dnia 31 sierpnia 1944 r. o wymiarze kary dla faszystowsko-hitlerowskich zbrodniarzy, winnych zabójstw i znęcania się nad ludnością cywilną i jeńcami oraz dla zdrajców Narodu Polskiego,
- 4) o zbrodnie, określone w dekreście z dnia 22 stycznia 1946 r. o odpowiedzialności za klęskę wrześniową i faszyzację życia państwowego,
- 5) a) o przestępstwa na szkodę Skarbu Państwa, samorządu, instytucji prawa publicznego lub spółdzielni oraz na szkodę przedsiębiorstw, stanowiących własność bądź pozostających pod zarządem Państwa, samorządu, instytucji prawa publicznego lub spółdzielni oraz
b) o inne przestępstwa — jeżeli interesy gospodarcze Polski Ludowej zostały narażone na znaczną szkodę,
- 6) o inne przestępstwa, jeżeli prokurator ze względu na szczególne okoliczności sprawy wniesie akt oskarżenia do sądu apelacyjnego.

§ 2. Sąd apelacyjny może jednak na wniosek prokuratora przekazać do rozpoznania sądowi okręgowemu sprawę o przestępstwo, wymienione w § 1, jeżeli uzna to za wskazane ze względu na okoliczności sprawy.

§ 3. Sąd apelacyjny rozpoznaje środki odwoławcze od orzeczeń sądów okręgowych oraz orzeka w innych wypadkach, przewidzianych w ustawie.“

5) po art. 24 wprowadza się nowy art. 24¹ w brzmieniu:

„Art. 24¹. § 1. Sąd apelacyjny orzeka w składzie jednego sędziego i dwóch ławników.

§ 2. Przepis art. 20 § 3 stosuje się odpowiednio.

§ 3. Sąd apelacyjny rozpoznaje środki odwoławcze w składzie trzech sędziów.“

6) art. 25, 32 § 2 i 34 § 1 otrzymują brzmienie:

„Art. 25. Sąd Najwyższy rozpoznaje środki odwoławcze od orzeczeń sądów apelacyjnych oraz orzeka w innych wypadkach, przewidzianych w ustawie.

Art. 32. § 2. Przy zbiegu wyroków sądów różnego rzędu o karze łącznej orzeka sąd wyższego rzędu.

Art. 34. § 1. O niewłaściwości miejscowej sąd może orzec z urzędu lub na wniosek strony do czasu rozpoczęcia przewodu sądowego w pierwszej instancji.“

7) w art. 41 skreśla się § 3,

8) w art. 49 § 3 skreśla się wyrazy: „sędziego śledczego i“,

9) w art. 50 wyrazy: „świadka lub biegłego można przesłuchać pod przysięgą“ zastępuje się wyrazami: „od świadka lub biegłego można odebrać przyrzeczenie“,

10) po art. 55 wprowadza się nowy art. 55¹ w brzmieniu:

„Art. 55¹. Prokurator może jednak umorzyć śledztwo, jeżeli wniesienie oskarżenia do sądu byłoby niecelowe ze względu na znikomą szkodliwość społeczną czynu.“

11) w art. 60 wyraz „dochodzenia“ zastępuje się wyrazem „śledztwa“,

12) w art. 64 wyrazy: „od lat 17 do 21“ zastępuje się wyrazami: „powyżej lat 17“,

13) w art. 67 § 3 wyraz „dochodzenie“ zastępuje się wyrazem „śledztwo“ oraz skreśla się wyrazy: „który rozstrzyga ostatecznie w składzie trzech sędziów“,

14) w art. 77 i 79 § 1 wyrazy: „dochodzenia“, „dochodzenie“ zastępuje się wyrazami: „śledztwa“, „śledztwo“,

15) art. 80 otrzymuje brzmienie:

„Art. 80. Podejrzany już w toku śledztwa może żądać, aby mu wyjaśniono, jakie przestępstwo mu zarzucono i jakie dowody przeciw niemu zebrano.“

16) w art. 82 po wyrazie „wieku“ umieszcza się wyrazy: „pochodzenia społecznego i przynależności społecznej, zawodu“,

17) art. 83 § 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 83. § 1. Oskarżony, pozostający na wolności, jest obowiązany stawić się na każde wezwanie sądu lub prowadzącego śledztwo i zawiadomić o każdej zmianie miejsca zamieszkania.“

18) art. 87 uchyla się,

19) art. 88 i 89 otrzymują brzmienie:

„Art. 88. § 1. Przed wszystkimi sądami oskarżony musi mieć obrońcę:

- a) jeżeli nie ukończył lat siedemnastu, a nie staje przed sądem dla nieletnich,
- b) jeżeli jest głuchy albo niemy,
- c) jeżeli zachodzi uzasadniona wątpliwość co do jego poczytalności.

§ 2. Ponadto każdy oskarżony musi mieć obrońcę w postępowaniu przed sądem apelacyjnym jako pierwszą instancją oraz dla wniesienia wyводу rewizji od wyroku tegoż sądu.

Art. 89. Jeżeli oskarżony nie ma obrońcy z wyboru, prezes sądu wyznacza mu obrońcę z urzędu:

- a) w wypadkach, wskazanych w art. 83,
- b) na prośbę oskarżonego, który z powodu ubóstwa nie może ponieść kosztów obrony.“

20) art. 90 uchyla się,

21) w art. 93 § 1 skreśla się wyrazy: „dochodzenie lub“,

22) w art. 94 skreśla się wyrazy: „sędziego bądź“,

23) w art. 98 skreśla się wyrazy: „przez sąd“,

24) art. 102 otrzymuje brzmienie:

„Art. 102. § 1. Poza wypadkami, wskazanymi w art. 101, sąd lub prokurator może przesłuchać świadka, który odmawia zeznań z powodu tajemnicy zawodowej, tylko wtedy, jeżeli nie uzna za możliwe zwolnić go od zeznań.

§ 2. Przesłuchanie odbywa się przy drzwiach zamkniętych.“

25) w art. 103 § 3 po wyrazie „sąd“ umieszcza się wyrazy: „lub prokurator“,

26) art. 108 otrzymuje brzmienie:

„Art. 108. Sąd na rozprawie głównej odbiera od świadka przyrzeczenie według przepisanej roty, chyba że strony zwolnią świadka od przyrzeczenia, a sąd nie uzna, że złożenie przyrzeczenia jest konieczne.“

27) art. 109 uchyla się,

28) w art. 110 w § 1 wyraz „przysięgi“ zastępuje się wyrazem „przyrzeczenia“; przepis § 2 uchyla się,

29) art. 111 otrzymuje brzmienie:

„Art. 111. Świadek składa przyrzeczenie według następującej roty:

„Świadomy wagi moich słów i odpowiedzialności przed prawem przyrzekam uroczyście, że będę mówił szczerą prawdę, niczego nie ukrywając z tego, co mi jest wiadome.“

30) art. 112 uchyla się,

31) art. 113 otrzymuje brzmienie:

„Art. 113. § 1. Świadek składa przyrzeczenie, powtarzając za odbierającym przyrzeczenie lub odczytując na głos jego rotę, przy czym wszyscy, nie wyłączając sędziów, stoją.

§ 2. Niemi piśmienni składają przyrzeczenie przez podpisanie jego rot. Niemi niepiśmienni i głusi niepiśmienni przyrzekają przy pomocy biegłego.

§ 3. Przed odebraniem przyrzeczenia odbierający przyrzeczenie uprzedza świadka o znaczeniu tego aktu i o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie.“

32) art. 114 otrzymuje brzmienie:

„Art. 114. Świadkom, którzy w danej sprawie składali przyrzeczenie, przypomina się je przy ponownym przesłuchaniu, chyba że sąd uzna, iż konieczne jest ponowne odebranie przyrzeczenia.“

- 33) w art. 116 wyrazy: „sąd może“ zastępuje się wyrazem „można“,
- 34) w art. 117, 118, 119, 121 i 130 po wyrazie „sąd“ umieszcza się wyrazy: „lub prokurator“,
- 35) w art. 118 i 120 zamiast wyrazów: „przysięgę“, „przysięgi“, „przysięgają“, „przysięga“ wprowadza się odpowiednio wyrazy: „przyrzeczenie“, „przyrzeczenia“, „przyrzekają“,
- 36) w art. 123 wyrazy: „sąd dokonywa“ zastępuje się wyrazami: „dokonywa się“,
- 37) w art. 124 i 126 § 2 wyrazy „sąd wzywa“ zastępuje się wyrazami: „wzywa się“,
- 38) art. 131 otrzymuje brzmienie:
 „Art. 131. Oględzin, połączonych z obnażeniem ciała, dokonywa się w miarę możliwości przez biegłego tej samej płci. Jeżeli sędzia lub prowadzący śledztwo jest innej płci, niż osoba poddawana oględzinom, może być przy tym obecny tylko w razie konieczności.“,
- 39) w art. 132 skreśla się wyraz „sądowi“,
- 40) art. 133 otrzymuje brzmienie:
 „Art. 133. § 1. Biegły składa przyrzeczenie według następującej roty:
 „Świadomy wagi moich słów i odpowiedzialności przed prawem przyrzekam uroczyście, że powierzone mi obowiązki biegłego wykonam z całą sumiennością i bezstronnością.“
 § 2. Biegły sądowy składa przyrzeczenie tylko przy objęciu stanowiska, a składając opinię w poszczególnych sprawach, powołuje się na nie.“,
- 41) w art. 134 i 140 § 1 lit. b) po wyrazie „sądu“ umieszcza się wyrazy: „lub prowadzącego śledztwo“,
- 42) w art. 135, 137 — 140 § 1 lit. a) po wyrazie „sąd“ umieszcza się wyrazy: „lub prowadzący śledztwo“,
- 43) w art. 141 § 1 skreśla się liczby 109 i 112,
- 44) w art. 152 po wyrazie „sądu“ dodaje się wyrazy: „lub prowadzącego śledztwo“,
- 45) art. 153 § 2 otrzymuje brzmienie:
 „Art. 153. § 2. Jeżeli przedmioty odebrała milicja obywatelska, należy zwrócić się niezwłocznie do sądu lub prokuratora o zatwierdzenie odebrania.“,
- 46) w art. 154 przepis § 5 otrzymuje brzmienie:
 „§ 5. Uprawnienia, służące z mocy niniejszego artykułu sądowi, posiada również prokurator.“,
 nadto wprowadza się § 6 w brzmieniu:
 „§ 6. Na postanowienie, wydane na zasadzie niniejszego artykułu, służy zażalenie.“,
- 47) w art. 155 wyrazy: „sąd zażąda“ zastępuje się wyrazem „zażądano“, a wyrazy: „sąd może“ zastępuje się wyrazem „można“,
- 48) art. 158 otrzymuje brzmienie:
 „Art. 158. § 1. Urzędy pocztowe, telekomunikacyjne, kolejowe i celne oraz instytucje żeglugi wodnej i powietrznej są obowiązane wydawać sądowi lub prokuratorowi na ich żądanie korespondencje i przesyłki, mające znaczenie dla toczącego się postępowania; tylko sąd lub prokurator mają prawo je otwierać.
- § 2. Na postanowienie w tym przedmiocie służy zażalenie.“,
- 49) art. 159 — 161 uchyla się,
- 50) w księdze IV rozdziały I — IV oznacza się jako II — V, natomiast jako rozdział I wprowadza się przepisy w brzmieniu:
 „Rozdział I. Stosowanie środków zapobiegających uchylaniu się od sądu.
 Art. 163¹. Środki zapobiegające uchylaniu się od sądu stosować może tylko sędzia lub prokurator w razie istnienia dostatecznych poszlak przeciwko oskarżonemu.
 Art. 163². Nadzór nad przestrzeganiem przepisów o zatrzymaniu i stosowaniu środków zapobiegających uchylaniu się od sądu należy do sądu lub prokuratora.
 Art. 163³. Na postanowienie w przedmiocie środka zapobiegającego uchylaniu się od sądu służy zażalenie.“,
- 51) art. 164 i 165 otrzymują brzmienie:
 „Art. 164. § 1. Tymczasowe aresztowanie może nastąpić tylko na mocy postanowienia sądu lub prokuratora.
 § 2. Prokurator może stosować tymczasowe aresztowanie tylko w toku śledztwa.
 Art. 165. § 1. Tymczasowe aresztowanie stosuje się:
 a) w sprawach, określonych w art. 24 § 1 pkt 1), 3), 4) i 5),
 b) w razie wydania w pierwszej instancji wyroku skazującego na karę pozbawienia wolności powyżej 2 lat albo w razie skazania przestępcy zawodowego lub recydywisty.
 § 2. Sąd lub prokurator może w wypadkach, określonych w § 1, odstąpić od stosowania tymczasowego aresztowania jedynie wówczas, gdy ze względu na szczególne okoliczności sprawy zastosowanie tymczasowego aresztowania uzna za niewskazane.
 § 3. W innych wypadkach tymczasowe aresztowanie może nastąpić, jeżeli:
 a) zachodzi uzasadniona obawa, że oskarżony będzie się ukrywał, nakłaniał do fałszywych zeznań albo w inny bezprawny sposób będzie się starał utrudnić postępowanie karne,
 b) gdy oskarżony nie ma w kraju stałego miejsca zamieszkania, określonego źródła utrzymania lub gdy nie można ustalić jego tożsamości, albo
 c) gdy oskarżony jest przestępcą zawodowym lub recydywistą.“,
- 52) w art. 166 po wyrazie „sądu“ umieszcza się wyrazy: „lub prokuratora“, § 2 zaś otrzymuje brzmienie:
 „§ 2. Schwytanego należy natychmiast oddać w ręce milicji obywatelskiej, organów bezpieczeństwa publicznego, prokuratora lub sądu grodzkiego.“,
- 53) w art. 167 wyrazy: „Prokuratorowi i policji“ zastępuje się wyrazami: „Milicji obywatelskiej lub organom bezpieczeństwa publicznego“,
- 54) w art. 168 wyrazy: „sędziego śledczego“ zastępuje się wyrazem „prokuratora“,
- 55) w art. 169 skreśla się wyraz „sądu“,
- 56) art. 170 § 2 i art. 171 otrzymują brzmienie:
 „Art. 170. § 2. Zatrzymanego może zwolnić organ bezpieczeństwa publicznego lub milicja obywatelska.

Art. 171. § 1. Aresztowanie podejrzanego może trwać w toku śledztwa najwyżej trzy miesiące. Należy to uwidocznić w postanowieniu o zastosowaniu tymczasowego aresztowania.

§ 2. Prokurator sądu apelacyjnego może przedłużyć areszt do sześciu miesięcy.

§ 3. Sąd, właściwy do rozpoznania sprawy, może na wniosek prokuratora udzielić dalszego przedłużenia aresztu na czas oznaczony, jeżeli ze względu na szczególne okoliczności sprawy śledztwa nie można było ukończyć w terminie, wskazanym w § 2.;

57) art. 172 uchyla się,

58) w art. 173 po wyrazie „sąd“ dodaje się wyrazy: „lub prokurator“; wyrazy: „sąd uwzględnia“ zastępuje się wyrazami: „uwzględnia się“;

59) w art. 174 wyrazy: „sąd może“ zastępuje się wyrazem „można“;

60) w art. 178 § 2 wyrazy: „Sąd może“ zastępuje się wyrazem „Można“;

61) w art. 179 po wyrazie „sądu“ dodaje się wyrazy: „lub prokuratora“;

62) w art. 181 wyrazy: „sędzia śledczy“ zastępuje się wyrazem „prokurator“;

63) w art. 184 po wyrazie „sąd“ dodaje się wyrazy: „lub prokurator“;

64) w art. 187 § 1 i 4 po wyrazie „sąd“ dodaje się wyrazy: „lub prokurator“; w § 2 wyraz „dochodzenia“ zastępuje się wyrazem „śledztwa“, w § 3 po wyrazie „sądu“ dodaje się wyrazy: „lub prokuratora“;

65) w art. 188 § 2 wyrazy: „dochodzenia prokuratorzkiego“ zastępuje się wyrazem „śledztwa“;

66) w art. 208 wyrazy: „sąd nie będzie miał“ zastępuje się wyrazami: „nie ma“;

67) w art. 210 po wyrazie „sądu“ dodaje się wyrazy: „lub prokuratora“;

68) art. 213 otrzymuje brzmienie:

„Art. 213. W toku śledztwa zezwolenie stronom, ich obrońcom, pełnomocnikom lub ustawowym przedstawicielom na przeglądanie akt i robienie odpisów oraz otrzymywanie odpisów uwierzytelnionych zależy od prowadzącego śledztwo.“

69) w art. 224 skreśla się wyrazy: „lub aktu oskarżenia“;

70) w art. 225 i 226 wyrazy: „apelacji lub kasacji“ zastępuje się wyrazem „rewizji“;

71) art. 230 otrzymuje brzmienie:

„Art. 230. Z przebiegu rozprawy sądowej, przesłuchania oskarżonego, świadka lub biegłego, z przebiegu oględzin, rewizji i odebrania rzeczy oraz zatrzymania korespondencji lub przesyłki należy spisać protokół. Spisywania protokołu z przebiegu innych czynności śledczych można zaniechać, stwierdzając ich dokonanie odpowiednią notatką informacyjną.“

72) w art. 233 § 2 wyraz „przysięgi“ zastępuje się wyrazem „przysiężnika“, a wyrazy: „stenograf przysięgły“, „stenografa przysięgłego“ zastępuje się wyrazami: „stenograf sądowy“, „stenografa sądowego“, §§ 1, 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„§ 1. Spisać protokół może:

- a) sędzia lub prokurator, choćby wykonywał czynność protokolowaną,
- b) aplikant sądowy,
- c) urzędnik sekretariatu sądowego lub prokuratorzkiego,
- d) funkcjonariusz milicji obywatelskiej lub bezpieczeństwa publicznego, choćby wykonywał czynność protokolowaną.

§ 3. W braku osób, wymienionych w § 1, można powołać w charakterze protokolanta każdą osobę wiarygodną po odebraniu od niej przyrzeczenia, że sumiennie wykona obowiązki protokolanta. Przepis § 2 ma odpowiednio zastosowanie.

§ 4. Do przepisów §§ 2 i 3 stosuje się odpowiednio art. 113 §§ 1 i 3 oraz art. 133.;

73) w art. 234 wyrazy: „właściwy sędzia“ zastępuje się wyrazami: „osoba, która prowadzi czynności protokolowane“;

74) w art. 235 skreśla się wyrazy: „czynności sądowej“;

75) w art. 239 § 1 skreśla się wyrazy: „otwarcia roków przysięgłych“;

76) w księdze VI rozdział I otrzymuje tytuł: „Śledztwo“, rozdział II — „Akt oskarżenia“, tytuły rozdziałów III i IV — skreśla się;

77) art. 242 otrzymuje brzmienie:

„Art. 242. § 1. Każdy ma prawo, dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, zawiadomić o tym prokuratora, organa bezpieczeństwa publicznego, milicję obywatelską, wójta lub sołtysa.

§ 2. Każdy urząd, przedsiębiorstwo państwowe lub samorządowe, instytucja prawa publicznego, organizacja, wykonywająca zleczone czynności w zakresie zarządu państwowego lub samorządowego, a także spółdzielnie mają obowiązek, dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, zawiadomić o tym niezwłocznie prokuratora, organa bezpieczeństwa publicznego lub milicję obywatelską.“

78) w art. 243 § 1 skreśla się wyrazy: „zawiadomienie prokuratora o przestępstwie, należącym do właściwości sądów grodzkich nie jest bez osobnego polecenia konieczne.“

79) art. 244 — 257 otrzymują brzmienie:

„Art. 244. § 1. Prokurator, dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, wydaje postanowienie o wszczęciu śledztwa, wskazując czyn będący jego przedmiotem, kwalifikację prawną tego czynu, a w miarę wykrycia sprawców, osoby podejrzanego o jego dokonanie oraz przeprowadza śledztwo bezpośrednio lub za pośrednictwem milicji obywatelskiej.

§ 2. W sprawach o przestępstwa, należące do właściwości sądu grodzkiego — jeżeli prokurator nie zarządzi inaczej — śledztwo prowadzi milicja obywatelska.

§ 3. W sprawach o przestępstwa, należące do właściwości sądu grodzkiego, bez osobnego zarządzenia prokuratora nie jest konieczne:

- a) zawiadamianie prokuratora o ujawnionych przestępstwach,
- b) wydanie postanowienia o wszczęciu śledztwa, końcowe przesłuchanie podejrzanego i wydanie postanowienia o zamknięciu śledztwa,

- c) przedstawianie do zatwierdzenia prokuratorowi aktu oskarżenia lub wniosku o umorzenie śledztwa.

Art. 245. § 1. Zadaniem śledztwa jest:

- a) ustalenie, czy istotnie popełniono przestępstwo,
- b) wykrycie i w razie potrzeby ujęcie sprawcy przestępstwa,
- c) wszechstronne wyjaśnienie okoliczności sprawy drogą zebrania potrzebnych wiadomości, śladów i dowodów,
- d) utrwalenie dla sądu wyrokującego dowodów, które inaczej mogłyby zaginać,
- e) zebranie danych o podejrzanym, a zwłaszcza o jego stosunku do pokrzywdzonego, stopniu rozwoju umysłowego, charakterze, dotychczasowym życiu i zachowaniu się po spełnieniu przestępstwa oraz o innych okolicznościach, określonych w art. 82.

§ 2. Do zakresu śledztwa należy w szczególności przesłuchanie świadków, biegłych i podejrzanych oraz przeprowadzenie rewizji i oględzin.

Art. 246. Prowadzący śledztwo ma prawo wzywać świadków i biegłych do stawienia się z oznajmieniem skutków, przewidzianych w art. 117, a w razie ich niestawiennictwa może zarządzić przymusowe sprowadzenie.

Art. 247. Jeżeli oskarżyciel publiczny uzna, że wyniki śledztwa dały dostateczną podstawę do przeprowadzenia rozprawy głównej, wnosi akt oskarżenia. Może również wnieść akt oskarżenia na podstawie otrzymanego zawiadomienia o przestępstwie oraz załączonych do niego danych wyjaśniających, lecz wówczas obowiązany jest dopełnić czynności śledczej, przepisanej przez art. 277.

Art. 248. § 1. Jeżeli oskarżyciel publiczny uzna, że okoliczności, przytoczone w zawiadomieniu, nie dają podstawy do przeprowadzenia śledztwa lub że wyniki śledztwa nie uzasadniają wszczęcia postępowania sądowego, odmawia ścigania lub umarza śledztwo.

§ 2. O odmowie ścigania lub umorzeniu śledztwa zawiadamia się pokrzywdzonego oraz osobę, którą przesłuchano jako podejrzaną.

§ 3. Na postanowienie powyższe pokrzywdzonemu służy zażalenie z wyjątkiem wypadku, przewidzianego w art. 551.

Art. 249. § 1. Oskarżyciel publiczny, nie będący prokuratorem, sam śledztwa nie umarza, lecz przesyła je w tym celu stosownie do właściwości sądowi grodzkiemu lub prokuratorowi.

§ 2. Sąd grodzki, odmawiając umorzenia śledztwa, przesyła sprawę prokuratorowi.

Art. 250. § 1. W razie umorzenia śledztwa sąd grodzki lub prokurator zarządza, co potrzeba w przedmiocie dowodów rzeczowych.

§ 2. Na te zarządzenia służy zażalenie.

Art. 251. § 1. W razie umorzenia śledztwa sąd, do którego właściwości sprawa należy, na posiedzeniu niejawnym, po wysłuchaniu podejrzanego lub jego obrońcy, wydaje w wypadkach przez prawo przewidzianych postanowienie co do zastosowania względem podejrzanego środków wychowawczych lub zabezpieczających.

§ 2. Na te postanowienia służy zażalenie.

Art. 252. Wznowienie umorzonego śledztwa może nastąpić tylko wtedy, gdy prokurator uzna, że ujawniono nowe, istotne okoliczności, nieznanne w poprzednim postępowaniu. Jednakże i w tym wypadku łączny czas pozbawienia podejrzanego wolności nie może przekraczać okresów, wskazanych w art. 171.

Art. 253. § 1. W sprawach o przestępstwa z oskarżenia prywatnego milicja obywatelska na żądanie oskarżyciela przyjmuje jego skargę i w razie potrzeby zabezpiecza dowody, po czym przesyła sprawę do właściwego sądu.

§ 2. W sprawach należących do właściwości sądów grodzkich oraz w sprawach z oskarżenia prywatnego sąd po wniesieniu aktu oskarżenia może zarządzić, aby milicja obywatelska przeprowadziła śledztwo.

Art. 254. Jeżeli w toku śledztwa powstaną wątpliwości co do poczytalności podejrzanego, prokurator może przeprowadzić zbadanie przez biegłych stanu psychicznego podejrzanego.

Art. 255. Sąd grodzki dokona z urzędu nawet przed wszczęciem śledztwa czynności śledczych nie cierpiących zwłoki, jeżeli prokuratora nie ma na miejscu.

Art. 256. § 1. Dopuszczenie podejrzanego i jego obrońcy oraz pokrzywdzonego i jego pełnomocnika do obecności przy czynnościach śledczych zależne jest od uznania przeprowadzającego daną czynność. Osoby, dopuszczone do obecności przy tych czynnościach, mają prawo zadawania pytań osobom przesłuchiwanym oraz zgłaszania do protokołów wniosków i uwag.

§ 2. Pokrzywdzony i jego pełnomocnik oraz podejrzanym i jego obrońca mogą składać wnioski o dokonanie czynności śledczych ze wskazaniem okoliczności, które mają być ustalone. Prowadzący śledztwo nie może odmówić dokonania czynności, mającej istotne znaczenie dla sprawy; w razie odmowy sporządza postanowienie z uzasadnieniem.

Art. 257. W sprawach, należących do właściwości sądu okręgowego i apelacyjnego, śledztwo mogą prowadzić organy bezpieczeństwa publicznego, jeżeli nie zostało ono wszczęte przez prokuratora. Oficerom śledczym bezpieczeństwa publicznego służą wówczas wszelkie uprawnienia, przewidziane w przepisach niniejszego kodeksu dla organów prowadzących śledztwo, z następującymi ograniczeniami:

- 1) o wszczęciu śledztwa zawiadamia się prokuratora,
- 2) prokurator sprawuje nadzór nad śledztwem,
- 3) oficerowie śledczy bezpieczeństwa publicznego nie mają prawa wydawać postanowień o zastosowaniu środków zapobiegania uchylaniu się od sądu, o przedłużeniu aresztu, przepadku kaucji lub ściągnięciu sumy poręczenia oraz o wymierzeniu grzywny nie stawającym świadkom i biegłym,
- 4) postanowienia oficerów śledczych bezpieczeństwa publicznego o umorzeniu śledztwa oraz o uchyleniu lub złagodzeniu środka zapobiegającego uchyleniu się od sądu wymagają zatwierdzenia przez prokuratora,
- 5) akty oskarżenia, sporządzone przez oficerów śledczych bezpieczeństwa publicznego, przedstawia się do zatwierdzenia prokuratorowi, który wnosi je do sądu lub sporządza sam akty oskarżenia.

80) art. 258 — 276 uchyla się,

81) art. 277 otrzymuje brzmienie:

„Art. 277. § 1. Jeżeli prowadzący śledztwo uzna, że dostarczyło już ono podstawy do rozprawy głównej, przesłuchuje raz jeszcze podejrzanego, wyjaśnia, jakie przestępstwo mu zarzucono i zaznajamia go z treścią zebranych dowodów, po czym — jeżeli wobec wyjaśnień podejrzanego nie zajdzie potrzeba uzupełnienia śledztwa — wydaje postanowienie, zamykające śledztwo.

§ 2. Czynności, wymienionych w § 1, można zaniechać w sprawach o przestępstwa, należące do właściwości sądów grodzkich.“

82) art. 278 uchyla się,

83) art. 279 i 280 otrzymują brzmienie:

„Art. 279. Na czynności prowadzącego śledztwo służy zażalenie osobom, których prawa zostały przez te czynności obrażone.

Art. 280. § 1. Prokurator obowiązany jest wnieść w ciągu dwóch tygodni od daty otrzymania akt zamkniętego śledztwa albo od daty zamknięcia prowadzonego przez siebie śledztwa akt oskarżenia do sądu bądź powziąć postanowienie o umorzeniu śledztwa lub też zarządzić uzupełnienie śledztwa.

§ 2. Jeżeli podejrzanym jest aresztowany, termin dla czynności, wymienionych w § 1, wynosi siedem dni.“

84) w art. 283 § 3 skreśla się wyrazy: „lub dochodzenia“,

85) art. 284 uchyla się,

86) w księdze VII dział I otrzymuje tytuł:

„Dział I. Postępowanie przed sądem okręgowym i apelacyjnym.“

87) w art. 286 skreśla się zdanie zaczynające się od wyrazów „oraz oznajmia“ do końca artykułu,

88) art. 287, 288 i 289 uchyla się,

89) art. 290 otrzymuje brzmienie:

„Art. 290. § 1. Prezes, nie zarządzając doręczenia odpisu aktu oskarżenia, wnosi sprawę na posiedzenie niejawne, jeżeli zachodzi jeden z następujących wypadków:

- a) brak znamion przestępstwa w czynie, zarzucanym oskarżonemu,
- b) złożenie aktu oskarżenia przez nieuprawnionego oskarżyciela,
- c) istnienie okoliczności, uzasadniających umorzenie postępowania w myśl art. 3,
- d) niewłaściwość sądu,
- e) konieczność uzupełnienia śledztwa lub wydania innego zarządzenia, przekraczającego władzę prezesa.

§ 2. Na posiedzeniu niejawnym sąd umarza postępowanie w całości lub w części bądź — uznając niewłaściwość sądu — przekazuje sprawę komu należy, bądź wydaje inne stosowne postanowienie.“

90) art. 291 uchyla się,

91) w art. 292 wyrazy: „po uprawomocnieniu się“ zastępuje się wyrazami: „po doręczeniu“,

92) w art. 296 §§ 1 i 4 wyraz „dwutygodniowym“ zastępuje się wyrazem „siedmiodniowym“,

93) w art. 323 skreśla się wyraz „wyższych“,

94) art. 339 uchyla się,

95) art. 340 i 341 § 1 otrzymują brzmienie:

„Art. 340. § 1. Wolno odczytywać na rozprawie protokoły przesłuchania świadków, sporządzone w śledztwie lub na rozprawie, jeżeli świadkowi nie można było doręczyć wezwania albo jeżeli świadek nie stawiał się z powodu przeszkód, nie dających się usunąć albo zbyt trudnych do usunięcia, albo z powodu znacznej odległości miejsca pobytu, bądź też stawiając się zeznał inaczej niż w postępowaniu poprzednim albo odmówił zeznań, albo oświadczył, że pewnych szczegółów nie pamięta.

§ 2. Wolno również na rozprawie odczytywać protokoły przesłuchania świadków, sporządzone w śledztwie lub na rozprawie w innej sprawie, jeżeli świadkowie byli badani w danej sprawie, a zachodzą warunki, przewidziane w § 1.

§ 3. Wolno odczytywać na rozprawie protokoły przesłuchania świadków w śledztwie lub przed sądem, jeżeli prokurator o to wnosił w akcie oskarżenia, a strona nie złożyła w terminie, określonym w art. 296, wniosku o wezwanie ich na rozprawę.

§ 4. Wolno odczytywać na rozprawie protokoły przesłuchania oskarżonego, sporządzone w śledztwie lub na rozprawie w tej lub w innej sprawie, jeżeli oskarżony, którego stawiennictwo nie jest obowiązkowe, nie stawiał się osobiście na rozprawę, albo jeżeli oskarżony stawiając się na rozprawę bądź złożył wyjaśnienia inne niż w postępowaniu poprzednim, bądź odmówił wyjaśnień, bądź oświadczył, że pewnych szczegółów nie pamięta.

§ 5. Poza tym wolno odczytywać za zgodą stron wszelkie protokoły przesłuchania świadków i oskarżonych, sporządzone w śledztwie lub przez sąd oraz opinie biegłych, złożone poza sądem lub śledztwem.

§ 6. Sąd może zaniechać za zgodą stron odczytywania protokołów i opinii biegłych i zaliczyć je w poczet dowodów, ujawnionych na rozprawie.

Art. 311. § 1. Wolno również odczytywać:

- 1) zawiadomienia pokrzywdzonych o przestępstwie,
- 2) protokoły oględzin i rewizji, sporządzone w śledztwie lub przez sąd,
- 3) orzeczenia karne już poprzednio przeciwko oskarżonemu zapadłe,
- 4) zaświadczenia lekarskie,
- 5) opinie biegłych, złożone wobec sądu lub w śledztwie,
- 6) inne złożone do akt dokumenty urzędowe lub prywatne.“

96) po art. 345 wprowadza się nowy art. 345¹ w brzmieniu:

„Art. 345¹. § 1. Jeżeli na rozprawie okaże się, że zachodzą istotne braki w przeprowadzeniu śledztwa, których na rozprawie uzupełnić nie można, sąd zwraca akta oskarżycielowi publicznemu w celu uzupełnienia śledztwa, wskazując zarazem, w jakim kierunku winno być ono uzupełnione.

§ 2. Po uzupełnieniu śledztwa oskarżyciel publiczny bądź składa nowy akt oskarżenia, bądź umarza sprawę.“

97) w art. 346 oznaczenie „Art. 256 §§ 1, 2 i 3“ zastępuje się oznaczeniem „Art. 347 § 2“;

98) w art. 347 skreśla się wyrazy „w dochodzeniu“ oraz wyrazy: „Art. 256 §§ 1, 2 i 3 ma odpowiednie zastosowanie“; treść art. 347 oznacza się jako § 1 oraz wprowadza się nowy § 2 w brzmieniu:

„§ 2. O terminie czynności sądowych sąd zawiadamia w miarę możliwości oskarżyciela oraz oskarżonego i jego obrońcę. Oskarżonego aresztowanego sprowadza się tylko wtedy, gdy sąd uzna to za niezbędne. Strony, jeżeli się stawia, mają prawo być obecne przy czynnościach i zadawać pytania. Niestawiennictwo stron nie wstrzymuje czynności.“;

99) uchyla się art. 381 i 384 oraz dział II w księdze VII,

100) w art. 388 § 3 skreśla się oznaczenie „i 276 § 2“;

101) art. 455 otrzymuje brzmienie:

„Art. 455. Przepisy art. 292, 294—313, 315—338, 340—380, 387—398 stosuje się odpowiednio do postępowania przed sądem grodzkim, ze zmianami i uzupełnieniami, wskazanymi w niniejszym dziale.“;

102) art. 456 i 457 uchyla się,

103) art. 458 § 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 458. § 1. Sąd grodzki może także i przed rozprawą umorzyć postępowanie, jeśli zachodzą warunki, wskazane w art. 290 § 1 lit. a), b), c) lub w razie oczywistej bezzasadności oskarżenia.“;

104) w art. 460 wyrazy: „Art. 256 §§ 1, 2 i 3 ma odpowiednie zastosowanie“ zastępuje się zdaniem: „Przepis art. 347 § 2 stosuje się odpowiednio“;

105) w art. 462¹ § 2 wyraz „apelacji“ zastępuje się wyrazem „rewizji“;

106) art. 463, 464 i 464¹ otrzymują brzmienie:

„Art. 463. § 1. Na postanowienie sądu lub prokuratora, zamykające drogę do wydania wyroku, służy zażalenie.“

§ 2. Na inne postanowienie sądu lub prokuratora zażalenie służy tylko w wypadkach, określonych w ustawie.

§ 3. Zażalenie służy tylko do jednej instancji.

Art. 464. § 1. Zażalenie na dokonane w śledztwie czynności milicji obywatelskiej rozstrzyga prokurator sądu okręgowego, a na czynności, dokonane przez oficerów śledczych bezpieczeństwa publicznego — prokurator sądu apelacyjnego.

§ 2. Zażalenie na postanowienie, wydane przez prokuratora sądu okręgowego, rozstrzyga prokurator sądu apelacyjnego, na postanowienie zaś, wydane przez prokuratora sądu apelacyjnego — prokurator Sądu Najwyższego.

§ 3. Zażalenie na postanowienie prokuratora sądu okręgowego, wydane w przedmiocie tymczasowego aresztowania lub na zasadzie art. 117, 118, 121 i 154 § 3, rozstrzyga sąd apelacyjny, a na postanowienie prokuratora sądu apelacyjnego — Sąd Najwyższy.

§ 4. W razie uchylenia postanowienia prokuratora o odmowie ścigania lub o umorzeniu śledztwa prokurator, rozstrzygający zażalenie, poleca sporządzenie aktu oskarżenia, określając przy tym czyn zarzucany oskarżonemu, bądź nakazuje uzupełnienie śledztwa w określonym kierunku.

Art. 464¹. § 1. Do zażalenia na postanowienie sądu grodzkiego lub prokuratora co do odmowy ścigania lub umorzenia śledztwa w sprawie o przestępstwo, należące do właściwości sądu grodzkiego, pokrzywdzony powinien dołączyć akt oskarżenia (art. 67), bez czego zażalenie nie przyjmuje się.

§ 2. Uchylając postanowienie o odmowie ścigania lub umorzeniu śledztwa, sąd okręgowy zwraca akta sądowi grodzkiemu i nakazuje bądź wyznaczenie rozprawy głównej na podstawie aktu oskarżenia, złożonego przez pokrzywdzonego, bądź wszczęcia lub uzupełnienia śledztwa.“

107) art. 465, 466 i 467 uchyla się,

108) w art. 469 § 1 po wyrazie „sąd“ umieszcza się wyrazy: „lub prokurator“, wyrazy: „sądu odwoławczego“ zastępuje się wyrazami: „instancji odwoławczej“, w § 2 tegoż artykułu wyrazy: „sądowi odwoławczemu“ zastępuje się wyrazami: „instancji odwoławczej“, wyrazy: „sąd odwoławczy“ zastępuje się wyrazami: „instancja odwoławcza“, § 3 skreśla się,

109) art. 470 i 472 otrzymują brzmienie:

„Art. 470. Zażalenie samo przez się nie wstrzymuje wykonania zaskarżonego postanowienia, lecz sąd lub prokurator, który wydał postanowienie, lub instancja odwoławcza może wstrzymać wykonanie. Odmowa wstrzymania nie wymaga uzasadnienia.“

Art. 472. Przepisy art. 463 i 468—471 stosuje się odpowiednio do zażaleń na zarządzenia prezesa sądu.“;

110) w księdze VIII rozdział II otrzymuje brzmienie:

„Rozdział II. Rewizja.“

Art. 473. Strony mogą zakładać rewizje od wydanych w pierwszej instancji wyroków sądów grodzkich, okręgowych i apelacyjnych.

Art. 474. Strona, zamierzająca zaskarżyć wyrok, powinna zapowiedzieć to na piśmie w terminie zawitym, wskazanym w art. 225.

Art. 475. Rewizję na korzyść oskarżonego może założyć także prokurator, a w razie niepełnoletności lub ubezwłasnowolnienia oskarżonego — także jego ojciec, matka, małżonek, opiekun, kurator lub osoba, pod której opieką oskarżony faktycznie pozostaje.

Art. 476. § 1. Rewizję na niekorzyść oskarżonego może założyć tylko oskarżyciel.

§ 2. W sprawach o przestępstwa, należące do właściwości sądów grodzkich, a ścigane z oskarżenia publicznego, pokrzywdzony, który brał udział w sprawie w charakterze strony, może założyć rewizję tylko co do orzeczenia o winie.

§ 3. W razie śmierci oskarżyciela prywatnego lub pokrzywdzonego, mającego prawa strony, przed upływem terminu do zapowiedzenia rewizji albo też po jej zapowiedzeniu, lecz przed upływem terminu do jej wyводу — małżonkowi zmarłego, dzieciom i wnukom w terminie zawitym jednego miesiąca od dnia śmierci służy prawo do zgłoszenia, iż wstępują w prawa strony. Osoby te mogą ponownie zapowiedzenie i żądać doręczenia sobie wyroku z uzasadnieniem w celu wniesienia wyvodu rewizji, chociażby zmarłemu wyrok taki już doręczono.

Art. 477. § 1. Oskarżony może cofnąć rewizję, założoną przez siebie lub przez swego obrońcę; prawo to nie służy jednak oskarżonym, wymienionym w art. 88.

§ 2. Do cofnięcia rewizji, założonej przez osoby, wymienione w art. 475, lub na korzyść oskarżonego przez prokuratora, konieczna jest zgoda oskarżonego.

Art. 478. § 1. Powód cywilny może założyć rewizję tylko wtedy, gdy oskarżyciel lub oskarżony zapowiedział założenie rewizji.

§ 2. Jeżeli oskarżyciel lub oskarżony, który zapowiedział rewizję, nie wniósł jej wywodu lub rewizję cofnął, sąd pozostawia bez rozpoznania rewizję powoda cywilnego i zwraca mu wniesioną z tytułu rewizji opłatę.

Art. 479. Powód cywilny, któremu nie służy prawo rewizji z przyczyn, wskazanych w art. 478, może wytoczyć sprawę przed sądem cywilnym o rozszczenie, którego mu w postępowaniu karnym nie zasądono.

Art. 480. § 1. Wywód rewizji składa się na piśmie w terminie zawitym, wskazanym w art. 226 do sądu, który wydał zaskarżony wyrok.

§ 2. Wywód rewizji od wyroków sądów apelacyjnych, jeżeli nie pochodzi od prokuratora, winien być sporządzony przez obrońcę, wymienionego w art. 86.

Art. 481. W razie zapowiedzenia lub złożenia wywodu rewizji po terminie lub przez osobę nie upoważnioną, prezes odmawia przyjęcia i zawiadamia o tym składającego rewizję.

Art. 482. § 1. O przyjęciu rewizji zawiadamia się strony lub ich obrońców i pełnomocników.

§ 2. Jeżeli oskarżyciel założył rewizję od wyroku uniewinniającego, przepis art. 205 nie ma do oskarżonego zastosowania.

Art. 483. Po przyjęciu rewizji prezes sądu przesyła ją niezwłocznie wraz z aktami do sądu, właściwego dla rozpoznania rewizji.

Art. 484. Podstawę rewizji mogą stanowić wyłącznie zarzuty:

- 1) obrazy przepisów prawa materialnego,
- 2) uchybień, określonych w art. 491 § 1 lit. b) — f) lub obrazy przepisów prawa procesowego, jeżeli mogła mieć wpływ na treść wyroku,
- 3) błędnej oceny okoliczności faktycznych, przyjętych za podstawę wyroku,
- 4) rażącej niewspółmierności kary w stosunku do przypisanego czynu albo nieodpowiedniego zastosowania lub niezastosowania środka zabezpieczającego lub wychowawczego.

Art. 485. § 1. Rewizja może dotyczyć całości wyroku lub jego części.

§ 2. Rewizję założoną od orzeczenia w przedmiocie winy uważa się za zwróconą przeciwko całości orzeczenia.

Art. 486. § 1. W wywodzie rewizji należy podać, na czym zarzucana obraza lub uchybienie polega, i wskazać te części wyroku, o których uchylenie lub zmianę strona wnosi.

§ 2. Wywód rewizji od wyroków sądów grodzkich i okręgowych, choćby nie czynił zadość przepisowi § 1, podlega rozpoznaniu przez sąd rewizyjny w granicach, określonych w art. 484.

§ 3. W wywodzie rewizji można zarzucać tylko uchybienia obrażające prawa strony, na której korzyść założono rewizję.

§ 4. Można podnosić zarzuty, które nie stanowiły lub nie mogły stanowić podstawy zażalenia.

§ 5. Nie można żądać przeprowadzenia nowych dowodów co do istoty sprawy z wyjątkiem, przewidzianym w art. 502 § 2.

Art. 487. Prezes sądu po rozważeniu, czy istnieją formalne warunki rewizji oraz czy sąd władny jest rozpoznać rewizję na posiedzeniu niejawnym (art. 490 i 491), wnosi sprawę na posiedzenie niejawne lub wyznacza termin rozprawy rewizyjnej.

Art. 488. Sąd rewizyjny rozpoznaje rewizję na rozprawie, jeżeli przepisy niniejszego kodeksu nie stanowią inaczej.

Art. 489. Sąd rewizyjny na posiedzeniu niejawnym pozostawia rewizję bez rozpoznania, jeżeli zachodzi brak formalnych warunków rewizji, zwłaszcza przewidzianych w art. 484, 486 §§ 1 — 3.

Art. 490. Sąd rewizyjny na posiedzeniu niejawnym uznaje wyrok za nieważny i przekazuje sprawę komu należy:

- a) jeżeli wyrok zapadł z obrazą art. 12 lub 13,
- b) jeżeli w składzie sądu uczestniczyła osoba nieuprawniona do wydawania wyroków albo jeżeli orzekał sędzia lub ławnik, który z mocy art. 41 ulegał wyłączeniu,
- c) jeżeli zachodzi inna przyczyna nieważności z mocy samego prawa.

Art. 491. § 1. Sąd rewizyjny na posiedzeniu niejawnym uchyla wyrok niezależnie od zarzutów, podniesionych w rewizji, jeżeli:

- a) w czynie oskarżonego nie ma znamion przestępstwa,
- b) sprawę rozpoznano bez skargi lub bez wniosku pokrzywdzonego w wypadkach, gdy ustawa takiego wniosku wymaga albo zachodzą przyczyny, powodujące umorzenie postępowania w myśl art. 3,
- c) sąd był nienależycie obsadzony lub którykolwiek z jego członków nie był obecny na całej rozprawie,
- d) rozprawa odbyła się w nieobecności oskarżonego, chociaż obecność jego była obowiązkowa,
- e) oskarżony nie miał obrońcy w wypadkach, wskazanych w art. 88,
- f) sentencja wyroku nie zawiera ustalenia czynu, przypisanego oskarżonemu.

§ 2. Uchylając wyrok z powodów, wskazanych pod lit. a) i b), sąd rewizyjny uniewinnia oskarżonego lub umarza postępowanie.

Art. 492. Jeżeli rewizja nie może być rozpoznana w całości na posiedzeniu niejawnym ze względu na inne uchybienia, aniżeli objęte art. 490 i 491, wówczas rewizję należy rozpoznać na rozprawie.

Art. 493. § 1. O terminie rozprawy zawiadamia się strony, ich obrońców i pełnomocników.

§ 2. W Sądzie Najwyższym i apelacyjnym oskarżonego aresztowanego nie sprowadza się na rozprawę rewizyjną, sąd okręgowy zaś może zarządzić sprowadzenie go na rozprawę, jeżeli uzna to za celowe.

§ 3. Niestawiennictwo stron nie tamuje rozpoznania sprawy, jednak obecność prokuratora jest konieczna.

Art. 494. § 1. Rozprawę rozpoczyna ustne sprawozdanie, w którym sędzia sprawozdawca:

- 1) przedstawia przebieg dotychczasowego postępowania karnego, treść zaskarżonego wyroku, przytoczone w rewizji zarzuty oraz okoliczności faktyczne w granicach potrzebnych do rozstrzygnięcia,
- 2) w miarę potrzeby odczytuje zaskarżony wyrok w częściach, będących przedmiotem postępowania rewizyjnego, oraz z akt sprawy poszczególne części, istotne dla rozpoznania rewizji,
- 3) podnosi okoliczności, jakie sąd rewizyjny powinien rozważyć z urzędu,
- 4) wskazuje zagadnienia, nasuwające się do rozstrzygnięcia.

§ 2. Strony mogą składać wyjaśnienia, oświadczenia i wnioski osobiście lub przez swoich obrońców i pełnomocników ustnie lub na piśmie; przed sądami apelacyjnymi i Sądem Najwyższym mogą być obrońcami lub pełnomocnikami tylko osoby, wymienione w art. 86. Przewodniczący udziela głosu stronom, przy czym pierwszy głos służy stronie, która założyła rewizję.

Art. 495. W postępowaniu rewizyjnym stosuje się odpowiednio przepisy art. 304, 305, 307, 308, 310—325, 353, 354, 356, 358 — 375, 380, 387 i 388 §§ 1 i 2, a w postępowaniu rewizyjnym przed sądem okręgowym i apelacyjnym stosuje się również przepisy art. 335 i 337 — 352, jeżeli uzupełnia się przewód sądowny pierwszej instancji.

Art. 496. Sąd rewizyjny uchyla zaskarżony wyrok:

- 1) jeżeli sąd wydał wyrok uniewinniający pomimo istnienia w czynie oskarżonego znamion przestępstwa lub umarzający postępowanie pomimo braku warunków umorzenia,
- 2) jeżeli rewizja zasadnie zarzuca inną obrazę przepisów prawa materialnego,
- 3) jeżeli rewizja zasadnie zarzuca uchybienia procesowe lub błąd w ocenie okoliczności faktycznych, przyjętych za podstawę wyroku, jeżeli te uchybienia lub błąd mogły mieć wpływ na treść wyroku,
- 4) jeżeli zachodzą okoliczności, określone w art. 491, a stwierdzone dopiero na rozprawie.

Art. 497. Sąd rewizyjny zmienia wyrok w części dotyczącej kary oraz środków zabezpieczających lub wychowawczych:

- 1) niezależnie od granic rewizji, jeżeli sąd na niekorzyść oskarżonego zastosował do niego karę, nie przepisaną w ustawie za dane przestępstwo,
- 2) jeżeli rewizja zasadnie zarzuca rażącą niewspółmierność kary w stosunku do szkodliwości społecznej przestępstwa albo nieodpowiednie zastosowanie lub niezastosowanie środka wychowawczego lub zabezpieczającego.

Art. 498. Sąd rewizyjny niezależnie od zarzutów, przytoczonych w rewizji, uchyla wyrok w całości lub

w części na korzyść strony, która założyła rewizję, jeżeli utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku byłoby oczywiście niesprawiedliwe.

Art. 499. Sąd rewizyjny uchyla lub zmienia wyrok na korzyść współoskarżonych, choćby nie założyli rewizji, jeżeli go uchylił lub zmienił na rzecz współoskarżonego, na którego korzyść rewizja była założona, a te same względy przemawiają za uchyleniem lub zmianą na rzecz tamtych.

Art. 500. Jeżeli w zaskarżonym wyroku sąd zastosował błędną kwalifikację czynu, lecz wymierzył taką karę, jaką mógł wymierzyć na podstawie właściwego przepisu, sąd rewizyjny może niezależnie od granic rewizji poprawić błędną kwalifikację czynu.

Art. 501. § 1. Sąd rewizyjny, uchylając wyrok, orzeka co do istoty sprawy w tym wypadku, gdy dowody, ujawnione na przewodzie sądowym pierwszej instancji, pozwalają na wydanie wyroku. W innych wypadkach sąd rewizyjny przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania w innym składzie sądowi, którego wyrok uchylono, lub innemu sądowi równorzędnemu.

§ 2. Orzekając co do istoty sprawy, sąd rewizyjny może skazać oskarżonego uniewinnionego albo zastrzyć orzeczoną karę jedynie w razie uchylenia wyroku skutkiem założenia rewizji na niekorzyść oskarżonego.

Art. 502. § 1. Sąd rewizyjny nie może przeprowadzać postępowania dowodowego co do istoty sprawy.

§ 2. Sąd rewizyjny może jednak w wyjątkowych wypadkach, uznając potrzebę uzupełnienia przewodu sądowego, przeprowadzić dowód bezpośrednio na rozprawie, jeżeli przyczyni się to do przyspieszenia postępowania, a nie jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości lub w znacznej części. Sąd może przed rozprawą powziąć postanowienie o dopuszczeniu dowodu.

§ 3. Przepisu § 2 nie stosuje się w postępowaniu przed Sądem Najwyższym.

Art. 503. § 1. Jeżeli przy rozpoznawaniu rewizji wyniknie kwestia, wymagająca zasadniczej wykładni ustawy, wówczas sąd rewizyjny może odroczyć wydanie orzeczenia i przekazać kwestię tę do rozstrzygnięcia: Sąd Najwyższy — powiększonemu składowi tego sądu, a sąd apelacyjny lub okręgowy — Sądowi Najwyższemu.

§ 2. Uchwała Sądu Najwyższego zapada na posiedzeniu niejawnym, lecz po wysłuchaniu stron, jeżeli się stawia.

§ 3. Uchwała Sądu Najwyższego wiąże sądy niższego rzędu w danej sprawie.

Art. 504. Sąd rewizyjny sporządza uzasadnienie swych orzeczeń w granicach koniecznych dla wyjaśnienia podstaw orzeczenia.

Art. 505. Uzasadnienie orzeczenia sądu rewizyjnego wiąże w danej sprawie sąd, któremu sprawę przekazano.

Art. 506. Przy ponownym rozpoznawaniu sprawy sąd, któremu sprawę przekazano, nie może zwiększyć kary orzeczonej w uchylonym wyroku, jeżeli wyrok uchylono na żądanie oskarżonego, chyba że przy ponownym rozpoznawaniu sprawy wyszły na jaw nowe okoliczności, mające istotne znaczenie dla wymiaru kary.

111) w księdze VIII rozdział III otrzymuje brzmienie:

„Rozdział III. Rewizja nadzwyczajna.

Art. 507. Od każdego prawomocnego orzeczenia, kończącego postępowanie sądowe, może być założona rewizja nadzwyczajna do Sądu Najwyższego.

Art. 508. Do postępowania w tym trybie stosuje się odpowiednio przepisy o rewizji, chyba że przepisy niniejszego rozdziału stanowią inaczej.

Art. 509. § 1. Nadzwyczajną rewizję może wnieść tylko Pierwszy Prokurator Sądu Najwyższego.

§ 2. Nadzwyczajną rewizję wnosi się bez zapowiedzenia bezpośrednio do Sądu Najwyższego.

Art. 510. Uwzględniając nadzwyczajną rewizję, założoną na niekorzyść oskarżonego po upływie sześciu miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, Sąd Najwyższy ogranicza się tylko do ustalenia uchybień.

Art. 511. § 1. Składając nadzwyczajną rewizję przed upływem sześciu miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia, można złożyć wniosek o zastosowanie środka zapobiegającego uchylaniu się od sądu, jeżeli zachodzą warunki, przewidziane w art. 164—167.

§ 2. Wniosek ten rozpoznaje Sąd Najwyższy na posiedzeniu niejawnym.

Art. 512. O terminie rozprawy zawiadamia się strony, ich obrońców i pełnomocników. Art. 205 nie stosuje się.

Art. 513. § 1. Sprawę rozpoznaje Sąd Najwyższy w składzie trzech sędziów na rozprawie.

§ 2. Jeżeli nadzwyczajną rewizję założono od wyroku Sądu Najwyższego, sprawę rozpoznaje Sąd Najwyższy w składzie siedmiu sędziów z wyłączeniem sędziów, którzy orzekali w danej sprawie.

§ 3. Niestawiennictwo stron nie tamuje rozpoznania sprawy. Udział prokuratora jest jednak obowiązkowy.

Art. 514. Sąd, któremu sprawę przekazano, nie jest związany zapadłym w poprzednim postępowaniu wyrokiem w zakresie, w jakim Sąd Najwyższy wyrok ten uchylił.“

112) art. 515 — 539 uchyla się,

113) art. 542 § 2 otrzymuje brzmienie:

„Art. 542. § 2. Wykonanie każdego innego wyroku zarządza prokurator sądu, który wydał prawomocny wyrok. W sprawach rozpoznawanych przez Sąd Najwyższy wykonanie wyroku zarządza prokurator sądu apelacyjnego.“

114) w art. 543 skreśla się wyraz „okręgowy“,

115) art. 544 i 546 otrzymują brzmienie:

„Art. 544. W celu wykonania wyroku prokurator daje zlecenia władzom więziennym, milicyjnym i innym władzom.

Art. 546. Skazanemu na karę pozbawienia wolności zalicza się na poczet kary okres tymczasowego aresztowania po ogłoszeniu wyroku pierwszej instancji, chyba że sąd rewizyjny postanowi inaczej.“

116) w art. 562 § 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 562. § 1. Odroczenia i przerwy wykonania

kary pozbawienia wolności udziela prokurator właściwego sądu apelacyjnego.“

w § 2 wyrazy: „sąd grodzki“ zastępuje się wyrazami: „prokurator sądu okręgowego.“

117) w art. 587 lit. b) wyraz „śledczych“ zastępuje się wyrazem „sądowych“,

118) art. 613 uchyla się,

119) art. 616 otrzymuje brzmienie:

„Art. 616. § 1. Sędzia dla nieletnich zarządza lub przeprowadza czynności niezbędne dla zebrania i utrwalenia dowodów.

§ 2. Wykonanie poszczególnych czynności, o których mowa w § 1, można zlecić kuratorowi nieletnich, członkowi patronatu nad nieletnimi, milicji obywatelskiej albo osobie prywatnej godnej zaufania.“

120) w art. 617 wyraz „sędziogo“ zastępuje się wyrazem „sąd“,

121) w art. 618 § 1 skreśla się wyrazy: „dochodzenie i“,

122) w art. 619 skreśla się wyrazy: „dochodzeniach i“,

123) w art. 620 § 1 wyraz „sąd“ zastępuje się wyrazem „sędzia“, oznaczenie art. 164—187 zastępuje się oznaczeniem „art. 164—171 i 173—187“, w § 2 wyrazy: „sąd może“ zastępuje się wyrazem „można“,

124) w art. 621 wyraz „dochodzenia“ zastępuje się wyrazami: „czynności, wskazanych w art. 616“,

125) w art. 622, 625 § 3, 626, 628, 629 wyraz „sędzia“ zastępuje się wyrazem „sąd“,

126) art. 630 otrzymuje brzmienie:

„Art. 630. Wyroki sądu dla nieletnich ulegają zakazaniu w drodze rewizji do sądu apelacyjnego, który stosuje odpowiednio przepisy niniejszego rozdziału.“

127) art. 631 otrzymuje brzmienie:

„Art. 631. Rewizja od wyroku sądu dla nieletnich nie wstrzymuje wykonania wyroku.“

128) w art. 632 § 1, 633, 634 wyraz „sędziogo“ zastępuje się wyrazem „sądowi“,

129) art. 635 otrzymuje brzmienie:

„Art. 635. Jeżeli w sądzie okręgowym nie został utworzony osobny wydział dla nieletnich, sprawy nieletnich rozpoznaje sąd zwykły według ogólnych zasad właściwości, stosując przepisy art. 620, 628, 633 i 634.“

130) art. 636 i 637 otrzymują brzmienie:

„Art. 636. § 1. Podania skazanych o przywrócenie praw lub o zatarcie skazania rozpoznaje sąd, który wydał wyrok w pierwszej instancji. Jeżeli wyrok wydał sąd grodzki, właściwy jest sąd okręgowy, w którego okręgu sąd grodzki wydał wyrok.

§ 2. Jeżeli wyrokowało kilka sądów, właściwy jest sąd, który wydał wyrok ostatni.

§ 3. Jeżeli wyrokowało kilka sądów różnego rzędu, właściwy jest sąd wyższego rzędu, który wydał ostatni wyrok.

Art. 637. Przed wydaniem postanowienia w przedmiocie przywrócenia praw lub zatarcia skazania, sąd może zwrócić się do prokuratora o zebranie informacji o zachowaniu się skazanego po wyroku.“

131) w art. 646 § 2 zdanie ostatnie otrzymuje brzmienie:

„Od świadków i biegłych można odebrać przyrzeczenie.“

132) art. 647 otrzymuje brzmienie:

„Art. 647. § 1. Sąd orzekający postanawia według swego uznania, których świadków i biegłych przesłucha na rozprawie po odebraniu od nich przyrzeczenia lub bez odbierania przyrzeczenia, a których zeznania będą odczytane. W tym celu może zarządzić potrzebne jeszcze przesłuchanie przez jednego ze swoich członków albo przez innego sędziego lub sąd grodzki.“

§ 2. Wolno odczytywać akta postępowania administracyjnego.“

133) w art. 649 § 2 wyraz „kasacji“ zastępuje się wyrazem „rewizji“,

134) w art. 655 § 1 wyrazy: „Przepisy art. 256 §§ 1, 2 i 3 mają odpowiednie zastosowanie“ zastępuje się wyrazami: „Przepis art. 347 § 2 stosuje się odpowiednio.“

135) w art. 659 § 2 wyrazy: „drugiej instancji“ zastępuje się wyrazem „apelacyjnego“,

136) w art. 666 §§ 1 i 4 otrzymują brzmienie:

„Art. 666. § 1. Z wnioskiem o wydanie osoby, przebywającej za granicą, zwraca się do Ministra Sprawiedliwości właściwy sąd, a w toku śledztwa — prokurator.“

§ 4. Czas trwania aresztu tymczasowego, przewidziany w art. 171, liczy się od chwili przejęcia aresztowanego przez władze polskie na obszarze Państwa.“

137) dotychczasowe brzmienie art. 667 oznacza się jako § 1, a jako § 2 tegoż artykułu wprowadza się przepis w brzmieniu:

„§ 2. W tych samych wypadkach prokurator może się zwrócić bezpośrednio do właściwej władzy zagranicznej o zatrzymanie osoby, co do której ma być złożony wniosek o wydanie.“

138) art. 670 otrzymuje brzmienie:

„Art. 670. § 1. Żądanie władzy zagranicznej wydania przestępcy przesyła się prokuratorowi sądu apelacyjnego właściwemu według miejsca zamieszkania lub ujęcia osoby poszukiwanej.“

§ 2. W sprawach o przestępstwa, dopuszczające wydanie, prokurator przesłuchuje oskarżonego i nakazuje jego aresztowanie.“

§ 3. Prokurator po dołączeniu swojej opinii co do wydania przestępcy, przekazuje sprawę sądowi apelacyjnemu, jeżeli Minister Sprawiedliwości nie zarządzi inaczej.“

§ 4. Sąd apelacyjny po sprawdzeniu i rozpatrzeniu wyjaśnień oskarżonego, jeżeli tenże powołuje się na dowody, znajdujące się w kraju, wydaje na posiedzeniu niejawnym opinię w przedmiocie wydania przestępcy i przesyła ją wraz z aktami Ministrowi Sprawiedliwości.“

139) w art. 671 po wyrazie „sąd“ dodaje się wyrazy: „lub prokurator“,

140) w art. 672 wyraz „okręgowy“ zastępuje się wyrazami: „lub prokurator“,

141) w art. 674 § 1 wyraz „okręgowego“ zastępuje się wyrazem „apelacyjnego“,

w § 2 po wyrazie „ten“ dodaje się wyrazy: „lub prokurator“

Art. 2. § 1. Przepisy zawarte w ustawach szczególnych, wydanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, a dotyczące przedmiotów, unormowanych w niniejszej ustawie, pozostają w mocy, jeżeli przepisy dalsze nie stanowią inaczej.

§ 2. Przepisy art. 24 kodeksu postępowania karnego dotyczą także przestępstw, zawartych w ustawach szczególnych, z tym, że przepisy art. 51 i 68 dekretu o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy Państwa oraz art. 6 dekretu o Najwyższym Trybunale Narodowym zachowują moc.

Art. 3. Uchyła się:

- 1) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 25 czerwca 1929 r. w sprawie formy zapewnienia w postępowaniu karnym przez świadków, biegłych, tłumaczy i przysięgłych zgodnego z prawem spełniania ich obowiązków (Dz. U. R. P. Nr 47, poz. 303),
- 2) art. 52 — 54 i 56 — 64 dekretu z dnia 13 czerwca 1946 r. o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy Państwa (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 30, poz. 192 i z 1947 r. Nr 65, poz. 390),
- 3) dekret z dnia 17 października 1946 r. o zniesieniu specjalnych sądów karnych (Dz. U. R. P. Nr 59, poz. 324),
- 4) art. 10 dekretu z dnia 31 sierpnia 1944 r. o wymiarze kary dla faszystowsko-hitlerowskich zbrodniarzy winnych zabójstw i znęcania się nad ludnością cywilną i jeńcami oraz dla zdrajców Narodu Polskiego (Dz. U. R. P. Nr 69, poz. 377) w brzmieniu, nadanym dekretem z dnia 3 kwietnia 1948 r. (Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 124).

Art. 4. W przepisach wprowadzających kodeks postępowania karnego wprowadza się następujące zmiany:

- 1) rozdział II otrzymuje tytuł:
„Rozdział II. Schroniska dla nieletnich.“,
- 2) art. 5 § 1 otrzymuje brzmienie:
„Art. 5. § 1. Przy każdym sądzie okręgowym, w którym istnieje wydział dla nieletnich, powinno istnieć schronisko w celu tymczasowego umieszczenia nieletnich do lat siedemnastu.“,
- 3) art. 19, 20 i 43 uchyla się,
- 4) art. 42 otrzymuje brzmienie:

„Art. 42. § 1. Szczególny obowiązek udzielania sądom i prokuratorom pomocy w zakresie ścigania przestępstw, zwłaszcza w wykryciu i ujęciu sprawców oraz zabezpieczeniu śladów i dowodów przestępstwa mają wszystkie organa władz i przedsiębiorstw państwowych, samorządowych, spółdzielczych i społecznych, tudzież instytucyj prawa publicznego.“

§ 2. Organa, wymienione w § 1, mogą mieć w zakresie, określonym ustawami szczególnymi, zlecony udział w postępowaniu karnym, zwłaszcza przygotowawczym w charakterze organów wykonawczych sądów i prokuratorów.“

Art. 5. W dekrete z dnia 22 stycznia 1946 r. o Najwyższym Trybunale Narodowym (Dz. U. R. P.

z 1946 r. Nr 59, poz. 327, z 1947 r. Nr 32, poz. 143) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 6 ust. 2 wyrazy: „prokuratorowi sądu okręgowego“ zastępuje się wyrazami: „prokuratorowi sądu apelacyjnego“;
- 2) art. 7 uchyla się,
- 3) w art. 9 uchyla się ust. 4, a ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Prokurator Najwyższego Trybunału Narodowego może przeprowadzić śledztwo bądź osobiście, bądź zwrócić się o przeprowadzenie śledztwa do prokuratora sądu apelacyjnego.

3. Nie stosuje się przepisów art. 164, 169 i 171 kodeksu postępowania karnego.“

- 4) w art. 16 wyrazy: „prokurator sądu okręgowego“ zastępuje się wyrazami: „prokurator sądu apelacyjnego“.

Art. 6. W prawie o sądach obywatelskich (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 8, poz. 64 i z 1948 r. Nr 23, poz. 153) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 45 i 47 otrzymują brzmienie:

„Art. 45. § 1. Od wyroku sądu obywatelskiego służy w terminie dwutygodniowym od daty ogłoszenia bądź doręczenia wyroku w sprawach cywilnych — apelacja, a w sprawach karnych — rewizja. Środki odwoławcze od orzeczeń sądu obywatelskiego w sprawach cywilnych i karnych rozpoznaje sąd okręgowy.

§ 2. Środek odwoławczy, o którym mowa w § 1, należy wnieść do sądu obywatelskiego, który przedstawia go niezwłocznie wraz z aktami sprawy sądowi okręgowemu.

Art. 47. Orzeczenia sądu okręgowego jako instancji odwoławczej są prawomocne.“

- 2) w art. 49 po wyrazie „apelacji“ dodaje się wyraz „rewizji“.

Art. 7. Art. 8. ust. 3 dekretu z dnia 13 września 1946 r. o wyłączeniu ze społeczeństwa polskiego osób narodowości niemieckiej (Dz. U. R. P. Nr 55, poz. 310) otrzymuje brzmienie:

„3. Właściwy do rozpoznania sprawy jest sąd okręgowy, w którego okręgu znajduje się siedziba władzy, która wydała orzeczenie. Sąd orzeka postanowieniem“.

Art. 8. W prawie karnym skarbowym (Dz. U. R. P. z 1947 r. Nr 30, poz. 140 i z 1948 r. Nr 18, poz. 123) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 151 w pkt 4 po wyrazie „sąd“ dodaje się wyrazy: „lub prokurator“;
- 2) art. 201 otrzymuje brzmienie:

„Art. 201. § 1. Zatrzymanego należy w ciągu 24 godzin sprowadzić do najbliższego sądu grodzkiego lub prokuratora, przesyłając jednocześnie akta sprawy.

§ 2. Jeżeli środek zapobiegający uchylaniu się od sądu zastosował sąd, to akta przesyła prokuratorowi, zawiadamiając jednocześnie o tym właściwą władzę skarbową I instancji, uprawnioną do orzecznictwa.

§ 3. W razie niezastosowania środka zapobiegającego uchylaniu się od sądu, sąd lub prokurator zwraca akta władzy skarbowej.“

- 3) art. 294 § 2 i art. 305 lit. a) uchyla się.

Art. 9. W dekrecie z dnia 23 stycznia 1947 r. o opłatach sądowych w sprawach karnych (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 73) art. 14 otrzymuje brzmienie:

„Art. 14. W razie uchylenia wyroku przez sąd rewizyjny i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania nie pobiera się opłaty sądowej zarówno od wyroku uchylającego, jak i uchylonego.“

Art. 10. W sprawach o przestępstwa, określone w dekrecie z dnia 31 sierpnia 1944 r. o wymiarze kary dla faszystowsko-hitlerowskich zbrodniarzy winnych zabójstw i znęcania się nad ludnością cywilną i jeńcami oraz dla zdrajców Narodu Polskiego (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 69, poz. 377, z 1947 r. Nr 65, poz. 290 i z 1948 r. Nr 18, poz. 124) stosuje się przepisy kodeksu postępowania karnego z następującymi uzupełnieniami:

1) nieujęcie sprawy nie stanowi przeszkody do wszczęcia i dalszego prowadzenia postępowania z tym, że:

- a) udział obrońcy w toku całego postępowania sądowego jest konieczny,
- b) obrońcy służą prawa strony,
- c) prawo wyboru obrońcy służy oskarżonemu oraz jego ojcu, matce, opiekunowi, małżonkowi, dzieciom i rodzeństwu,
- d) jeżeli nie ma obrońcy z wyboru należy wyznaczyć obrońcę z urzędu,
- e) sąd ogłasza o wszczęciu postępowania sądowego w czasopiśmie według swego wyboru; sąd może również zarządzić ogłoszenie w gminie ostatniego miejsca zamieszkania lub pobytu oskarżonego; rozprawa nie może odbyć się wcześniej niż po upływie 60 dni po dniu ogłoszenia w czasopiśmie; przepisu tego nie stosuje się, jeżeli oskarżony uchylił się od sądu po otrzymaniu odpisu aktu oskarżenia,

2) jeżeli po dokonaniu przestępstwa sprawca zapadł na chorobę psychiczną lub zmarł, sąd może tytułem środka zabezpieczającego orzec przepadek całego lub części jego majątku,

3) wznowienie postępowania, zakończonych prawomocnym wyrokiem może nastąpić:

- a) na niekorzyść oskarżonego nie tylko z przyczyn, wskazanych w art. 600 kodeksu postępowania karnego, lecz także wtedy, gdy po wydaniu wyroku ujawnią się nowe fakty lub dowody, nieznanne przedtem ani oskarżycielowi publicznemu, ani sądowi, stwierdzające, że oskarżony jest winien lub że skazano go za przestępstwo lżejsze niż to, które popełnił; wznowienie z powodu ujawnienia takich nowych faktów lub dowodów może nastąpić tylko w ciągu pięciu lat od dnia uprawomocnienia się wyroku; jeżeli wyrok uprawomocnił się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, termin ten liczy się od dnia 10 kwietnia 1948 r.,
- b) na korzyść oskarżonego w wypadku, gdy postępowanie toczyło się mimo jego nieujęcia również w razie przytoczenia takich nowych faktów lub dowodów, nieznanych przedtem sądowi, które bądź same, bądź w związku z innymi stwierdzają, że skazany jest niewinny lub że go skazano za przestępstwo cięższe niż to, które popełnił,

4) w sprawach, przekazanych przez prokuratora Najwyższego Trybunału Narodowego, sąd może odczytać na rozprawie:

- a) akta śledztwa,
- b) wszelkie zapiski, sporządzone w kraju lub za granicą przez organa władz państw sprzymierzonych, oraz przez osoby, działające z ich polecenia, które prowadziły dochodzenie lub śledztwo albo też przedsięwzięły inne czynności, mające na celu wykrycie przestępstwa lub ujęcie sprawcy.

Art. 11. Do orzekania w sprawach, określonych w dekreście z dnia 28 czerwca 1946 r. o odpowiedzialności karnej za odstąpienie od narodowości w czasie wojny 1939 — 1945 r. (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 41, poz. 237, z 1947 r. Nr 31, poz. 131 i Nr 65, poz. 376), właściwy jest sąd okręgowy; sąd ten stosuje przepisy kodeksu postępowania karnego z uzupełnieniami, przewidzianymi w dekreście powyższym.

Art. 12. Przepisy o rewizji stosuje się również w wypadku, gdy według przepisów, wydanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, służyła apelacja lub kasacja od orzeczeń w sprawach karnych, należących do właściwości sądów powszechnych.

Art. 13. W sprawach o przestępstwa, ścigane przez Komisję Specjalną do walki z nadużyciami i szkodnictwem gospodarczym, uprawnienia, służące — na podstawie art. 53 i 244 §§ 2 i 3 kodeksu postępowania karnego — milicji obywatelskiej, przysługują także działającym z upoważnienia właściwych organów Komisji Specjalnej do walki z nadużyciami i szkodnictwem gospodarczym funkcjonariuszom tych organów.

Art. 14. Ilekroć w przepisach kodeksu postępowania karnego i w przepisach wprowadzających kodeks postępowania karnego użyte jest określenie „policja państwowa” lub „policja” zastępuje się je określeniem „milicja obywatelska”.

Art. 15. Ilekroć w przepisach prawnych mowa jest o dochodzeniu, prowadzonym przez prokuratora, organa bezpieczeństwa publicznego lub milicję obywatelską w sprawach karnych, należy przez to rozumieć śledztwo, przewidziane w niniejszej ustawie.

Art. 16. Jeżeli przepisy, wydane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, powołują się na oznaczone przepisy kodeksu postępowania karnego albo odsyłają do przepisów tego kodeksu w ogólności, stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego w brzmieniu, ustalonym niniejszą ustawą.

Art. 17. Ilekroć w przepisach, dotyczących postępowania karnego, przewidziane jest złożenie przysięgi lub zapewnienia, zastępującego przysięgę, należy odbierać przyrzeczenie, przewidziane w niniejszej ustawie.

Art. 18. Pod względem skutków prawnych odebranie przyrzeczenia, określonego w niniejszej ustawie, ma to samo znaczenie, co odebranie przysięgi, przewidziane w dotychczasowych przepisach.

Art. 19. § 1. Sąd okręgowy rozpoznaje środki odwoławcze od orzeczeń sądów obywatelskich w składzie jednego sędziego.

§ 2. Sąd okręgowy, rozstrzygając rewizje od wyroków sądów obywatelskich, stosuje odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego o rozpoznawaniu rewizji od wyroków sądu grodzkiego.

Art. 20. W okresie rocznym od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy prezes sądu okręgowego lub apelacyjnego może zarządzić rozpoznawanie rewizji w sprawach mniejszej wagi przez jednego sędziego.

Art. 21. Przepisy niniejszej ustawy stosuje się do spraw, wszczętych przed jej wejściem w życie z następującymi zmianami:

- 1) śledztwa, wszczęte według dotychczasowych przepisów, przekazuje się właściwemu prokuratorowi,
- 2) sprawy, w których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpoczęto rozprawę główną w pierwszej instancji, toczą się do końca według dotychczasowych przepisów, jednakże:
 - a) w razie odroczenia rozprawy, uchylenia wyroku pierwszej instancji lub uznania wyroku za nieważny dalsze postępowanie toczy się według przepisów niniejszej ustawy,
 - b) od orzeczeń, wydanych przez sąd w pierwszej instancji po wejściu w życie niniejszej ustawy, służy stronom środek odwoławczy według nowych przepisów,
 - c) od orzeczeń, wydanych przez sąd w drugiej instancji po wejściu w życie niniejszej ustawy, nie służy środek odwoławczy,
 - d) zamiast przysięgi lub zapewnienia, zastępującego przysięgę, odbiera się przyrzeczenie,
 - e) wykonanie orzeczeń następuje według przepisów niniejszej ustawy.

Art. 22. Upoważnia się Ministra Sprawiedliwości do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitego tekstu kodeksu postępowania karnego oraz przepisów wprowadzających kodeks postępowania karnego z uwzględnieniem zmian, wynikających z przepisów, ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu z zastosowaniem ciągłej numeracji działów, rozdziałów, artykułów i paragrafów.

Art. 23. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 24. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1949 r.

Prezydent Rzeczypospolitej: *B. Bierut*

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Minister Sprawiedliwości: *H. Świątkowski*